

Zaaknummer : 01013100
Ons Kenmerk : ODH269690
Datum : 25-07-2022

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 10 november 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, en 3.10, tweede lid, (in samenhang met artikel 3.8) van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van werkzaamheden aan de waterkeringen en teensloten langs de Vlist, gelegen tussen Schoonhoven en Haastrecht, en is aangevraagd namens het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren en vangen van de heikikker, waterspitsmuis en platte schijfhoren alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de heikikker, waterspitsmuis en platte schijfhoren, het doden van de platte schijfhoren en het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van de platte schijfhoren. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk doden en vangen van de heikikker (*Rana arvalis*) en platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de heikikker (*Rana arvalis*) en platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*);
- artikel 3.5, derde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van de platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de heikikker (*Rana arvalis*) en platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*);
- artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk vangen van de waterspitsmuis (*Neomys fodiens*);
- artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de waterspitsmuis (*Neomys fodiens*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 15 maart 2022 tot en met 15 maart 2027.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden;
- II. de voorschriften 1 tot en met 17 te verbinden aan deze ontheffing;

- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 2 mei 2022 en 8 juni 2022 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 15 maart 2027.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - de start van de werkzaamheden te melden;
 - het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering uiterlijk één week van tevoren te melden;
 - de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. Deze melding kan schriftelijk of digitaal gedaan worden.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Activiteitenplan - Kadeverbetering Vlistkade en Grote Kerkvliet-kade' van juni 2021 en de aanvullende informatie van 2 mei en 8 juni 2022. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c de uit te voeren werkzaamheden;
 - d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de heikikker, waterspitsmuis en platte schijfhoren.
- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 2 van het rapport 'Activiteitenplan - Kadeverbetering Vlistkade en Grote Kerkvliet-kade' van juni 2021 en de aanvullende stukken van 2 mei en 8 juni 2022.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, minimaal één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.

Specifieke voorschriften

Algemeen

- 8 De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden in één werkrichting om eventueel aanwezige soorten de mogelijkheid te geven zich te kunnen verplaatsen.
- 9 Er dient gewerkt te worden volgens het 'Desinfectie protocol veldwerk' van Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON) om risico in te perken op het overbrengen van amfibieziektes, waaronder chytridiomycose en het ranavirus. Dit houdt in dat al het materiaal, zoals handschoenen en laarzen voor- en achteraf ontsmet moeten worden.

Heikikker

- 10 De werkzaamheden aan de kruin van de kering in het noordelijke deel van de Vlistkade, ter hoogte van Haastrecht, dienen uitgevoerd te worden tussen 15 augustus én 1 oktober 2022. De periode valt binnen de minst kwetsbare periode van de heikikker, die loopt van 15 juli tot 1 oktober. Voor ieder opvolgend jaar dienen de werkzaamheden met betrekking tot het ophogen van de kering buiten de kwetsbare periode uitgevoerd te worden die loopt van 15 juli tot 1 oktober.
- 11 Uiterlijk één week voor de start van de werkzaamheden dient de vegetatie op de kering kort te worden gemaaid om de kering ongeschikt te maken voor de heikikker. Gedurende de maaiwerkzaamheden dient een deskundige ecoloog voor de maaimachine uit te lopen om aanwezige individuen handmatig te vangen en vrij te laten in het omliggende leefgebied en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het vangen van individuen van heikikker dient met de hand te worden uitgevoerd. Het gebruik van vangmiddelen, zoals een schepnet, is niet toegestaan. De heikikkers mogen alleen worden vrijgelaten in het omliggende leefgebied, welke zich aan de oostzijde van de kering bevindt. Van het afvangen dient verslag te worden gedaan in het logboek (zie vs. 2), waarbij wordt opgenomen door wie, op welke dag en hoeveel dieren zijn gevangen en verplaatst.
- 12 Indien het gras sneller groeit (circa 10 centimeter) tussen het ongeschikt maken en de uitvoering van werkzaamheden dient de kering een extra keer gemaaid te worden. De maaiwerkzaamheden dienen dan uitgevoerd te conform hetgeen is gesteld in voorschrift 11 en 12.

Waterspitsmuis

- 13 De werkzaamheden in het noordelijke deel van de Vlistkade worden uitgevoerd vanaf 15 augustus én voor 1 oktober 2022 en vinden plaats in de kwetsbare periode van de waterspitsmuis, die loopt van april tot en met september. Voor ieder opvolgend jaar dienen de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode uitgevoerd te worden die loopt van april tot september.

- 14 Ter voorkoming dat individuen verwond of gedood worden, dient uiterlijk één week, voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie op de kering kort te worden gemaaid om deze ongeschikt te maken voor de waterspitsmuis. Gedurende de maaiwerkzaamheden dient een deskundige ecoloog voor de maaimachine uit te lopen om aanwezige individuen handmatig te vangen en vrij te laten in het omliggende leefgebied en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het vangen van individuen van waterspitsmuis dient met de hand te worden uitgevoerd. Het gebruik van vangmiddelen, zoals een vangnet, is hierbij niet toegestaan. De waterspitsmuis mag alleen worden vrijgelaten in de oeverzones in het omliggende leefgebied, welke zich aan de oostzijde van de kering bevindt. Van het afvangen dient verslag te worden gedaan in het logboek (zie vs. 2), waarbij wordt opgenomen door wie, op welke dag en hoeveel dieren zijn gevangen en verplaatst;
- 15 Indien het gras sneller groeit (circa 10 centimeter) tussen het ongeschikt maken en voor de uitvoering van werkzaamheden wordt de kering een extra keer gemaaid. De maaiwerkzaamheden dienen dan uitgevoerd te conform hetgeen gesteld in voorschrift 14.

Platte schijfhoorn

- 16 De kadewerkzaamheden aan de teensloot op locatie 3, gelegen aan de Bonrepas 4, dient te worden uitgevoerd tussen 1 september tot 15 maart, met voorkeur voor de maand november. Dit betreft de periode waarin de platte schijfhoorn voornamelijk zich bevindt op de bodem en het groeiseizoen van onderwatervegetatie voorbij is.
- 17 Bij het uitvoeren van de werkzaamheden aan de oeverzijde van de teensloot dient door de deskundige de onderwatervegetatie tussen oever en de palen weggetrokken te worden met een hark. Op deze wijze wordt zoveel mogelijk voorkomen dat individuen van de platte schijfhoorn worden verwond of gedood. Hierbij is het niet toegestaan om de onderwatervegetatie uit het water te halen en/of te verplaatsen naar een andere locatie.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen hiervan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 10 november 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3,8 eerste lid, en 3.10, tweede lid, (in samenhang met artikel 3.8) van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van werkzaamheden aan de waterkeringen en teensloten langs de Vlist, gelegen tussen Schoonhoven en Haastrecht en is aangevraagd namens Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de heikikker, waterspitsmuis en platte schijfhoren alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de heikikker, waterspitsmuis en platte schijfhoren, het doden van de platte schijfhoren en het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van de platte schijfhoren. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk doden en vangen van de heikikker (*Rana arvalis*) en platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de heikikker (*Rana arvalis*) en platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*);
- artikel 3.5, derde lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk vernielen of rapen van eieren van de platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de heikikker (*Rana arvalis*) en platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*);
- artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk vangen van de waterspitsmuis (*Neomys fodiens*);
- artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de waterspitsmuis (*Neomys fodiens*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 15 maart 2022 tot en met 15 maart 2027.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Activiteitenplan Kadeverbetering Vlistkade en Grote Kerkvliet-kade, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., projectnummer: 2021-128, juni 2021;
- Quicksan Wet natuurbescherming Kadeverbetering Vlistkade Oostzijde en Grote Kerkvlietkade, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., projectnummer: 2020-107, augustus 2020;
- Notitie scheiding projecten HDSR, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., projectnummer: 2021-019, 5 november 2021;
- Onderzoek heikikker Vlistkade en Grote Kerkvlietkade, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., maart-april 2021;
- Onderzoek Vliegroute vliegmuizen Grote Kerkvliet, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., projectnummer: 2021-019, 9 juli 2021;
- Onderzoek waterspitsmuis Oostelijke Vlistdijk bij Haastrecht, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., oktober 2020.

Op 2 mei 2022 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Beantwoording verzoek om aanvullende informatie ontheffingsaanvraag Vlistkade en de Grote Kerkvlietkade tussen Schoonhoven en Haastrecht zaaknummer: 01013100, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., kenmerk: 19134, 20 april 2022;
- Bijlage 1 – Vlistkade-oost, Bestekstekening - Kadevak 340B-4, Tauw B.V., kenmerk: 1278084-TEK-BE-340B-4, 14 april 2022;
- Bijlage 2 - Vlistkade-oost, Bestekstekening - Principe profiel aan te brengen palenwand, Tauw B.V., projectnummer: 1278084, 14 april 2022;
- Bijlage 3 - Vlistkade-oost, Bestekstekening - Details overkluizing type 1, Tauw B.V., kenmerk: 1278084-TEK-BE-DET 1, 14 april 2022;
- Bijlage 4.1 - Vlistkade-oost, Bestekstekening - Kadevak 340E-9, Aan te brengen situatie tekening + profiel, Tauw B.V., kenmerk: 1278084-TEK-BE-340E-9(1), 14 april 2022;
- Bijlage 4.2 - Vlistkade-oost, Bestekstekening - Kadevak 340E-9, Aan te brengen situatie tekening + profiel, Tauw B.V., kenmerk: 1278084-TEK-BE-340E-9(2), 14 april 2022;
- Bijlage 5 – Toetsrapportage Vlistkade Oost (340A t/m E), Grontmij, kenmerk: GM-0148175, 28 november 2014.

Op 8 juni 2022 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- E-mailbericht, Re: registratienummer 01013100-ODH269239 Ontheffingsaanvraag Vlistkade HDSR, Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V., 8 juni 2022.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 4 april 2022 verzocht om aanvullende gegevens. Op 2 mei en 8 juni 2022 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 19 november 2021 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.5, 3.8 en 3.10 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De heikikker en platte schijfhoren zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De heikikker is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, eerste, tweede, derde en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de heikikker opzettelijk te vangen en de platte schijfhoren opzettelijk te doden en te vangen;
- de heikikker en de platte schijfhoren opzettelijk te verstoren;
- eieren van de platte schijfhoren opzettelijk te rapen en te vernielen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de heikikker en de platte schijfhoren te beschadigen of te vernielen.

De waterspitsmuis betreft een van nature in Nederland in het wild levende soort welke is opgenomen in de bijlage, onderdeel A, behorende bij artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming en Bijlage II, van de Habitatrichtlijn en Bern, bijlage III.

Op grond van artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a en b, is het onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, van de Wnb verboden:

- de waterspitsmuis te vangen;
- de voortplantings- of rustplaatsen van de waterspitsmuis opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.10 van de Wnb aan de orde is en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is voornemens om delen van waterkeringen en teensloten van de watergang 'de Vlist' te verbeteren langs de wegen Oost-Vlisterdijk en de Bonrepas gelegen tussen Schoonhoven en Haastrecht in de gemeente Krimpenerwaard.

De aanvraag betreft verschillende deelgebieden, waar de volgende werkzaamheden plaatsvinden:

Bonrepas

- Het aanbrengen van beschoeiingen;
- Het verflauwen van het talud;
- Het aanbrengen van grond en zand tussen nieuwe beschoeiing en bestaande oever.

Oost-Vlisterdijk

- Het aanbrengen van beschoeiingen;
- Het verflauwen van het talud;
- Het aanbrengen van grond en zand tussen nieuwe beschoeiing en bestaande oever.

Haastrecht

- Het ophogen van de kruin van de kering door het aanbrengen van klei (circa 20-50 centimeter);
- Het inzaaien van gras na ophoging grond.

De diverse werkzaamheden aan de kaden starten op 15 augustus 2022 en duren uiterlijk tot 1 april 2023.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2020 en 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de heikikker, de platte schijfhoren en de waterspitsmuis binnen het plangebied.

Heikikker

Het onderzoek naar de heikikker is niet geheel uitgevoerd conform het Kennisdocument Heikikker (BIJ12, 2017). Voor inventarisatie op basis van roepende koren stelt het Kennisdocument dat in februari en maart naar roepende

exemplaren dient te worden gezocht. Omdat kooractiviteit in sommige delen van het land later start, zijn in dit geval deze inventarisaties uitgevoerd in de periode maart tot en met mei middels twee bezoeken. Het onderzoek heeft alleen plaats gevonden op de delen van het traject waar gewerkt wordt aan de teensloten én waar de teensloten geschikt zijn voor de heikikker. Dit traject heeft een totale lengte van vier kilometer. In dit traject is op locaties waar werkzaamheden voorzien zijn aan de teensloot én welke geschikt zijn voor heikikker langer geluisterd naar kooractiviteit. Op de delen van het traject die niet of nauwelijks geschikt zijn voor heikikker, zoals oevers met beschoeiing of delen langs de weg waar geen teensloten aanwezig zijn, is minder lang geluisterd. Tijdens deze inventarisaties zijn roepende mannetjes aangetroffen. Daarnaast is er één inventarisatie uitgevoerd om het gebied te controleren op eiklonpen. Het vaststellen van het zomer- en winterhabitat is gebaseerd op expert judgement in het veld. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest en voldoende aannemelijk gemaakt is dat de functies van het plangebied voor de heikikker in kaart zijn gebracht.

De heikikker is in het plangebied aangetroffen. In het noordelijke deel van de Vlist, ter hoogte van Haastrecht, is op de kruin van de kering de heikikker waargenomen. Vanwege het feit dat de heikikker op de kruin van de kering gedurende het onderzoek naar waterspitsmuis in november 2020 is waargenomen, wordt ervan uitgegaan dat er zomer- en overwinteringshabitat aanwezig is in de directe omgeving van de kering. Geschikte zomer- en overwinteringshabitat van de heikikker wordt niet op de kruin van de kering zelf verwacht, omdat deze vrij solide is en een goed ontwikkelde grasmat betreft. Heikikkers hebben vorstvrije plaatsen, zoals een muizenhol of holte onder een losse pol, nodig om te kunnen overwinteren, omdat ze zichzelf niet goed kunnen ingraven in harde grond. Vanwege de aanwezigheid van meer begroeiing, houtstronken en holen rondom de houtwallen aan de oostzijde van het 'Dove Gat' en de kade rond het volkstuintencomplex, bevindt het belangrijkste zomer- en overwinteringshabitat zich hoogstwaarschijnlijk hier. Daarentegen is het mogelijk dat de heikikker overwintert langs de zijanten van de kering, waar meer begroeiing en/of een oeverzijde aanwezig is. Het ophogen van de kering betreft enkel de kruin en heeft geen invloed op de oeverzijde. Er is geen voortplantingshabitat aanwezig binnen het plangebied. Met de geplande werkzaamheden gaat geen zomer- en overwinterhabitat verloren, maar worden individuen mogelijk wel opzettelijk verstoord. In de aanvraag is verder opgenomen, dat ter voorkoming van verwonden en doden, aanwezige individuen zullen worden weggevangen. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Platte schijfhoren

Op 16 en 17 juli 2020 heeft er onderzoek plaats gevonden naar de platte schijfhoren, wat valt binnen de optimale periode, die loopt van juni tot en met augustus. Om de vier meter is de watergang bemonsterd om de aanwezigheid van platte schijfhoren aan te tonen. Op deze wijze is de watergang intensief bemonsterd. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest en voldoende aannemelijk gemaakt is dat de functies van het plangebied voor de platte schijfhoren in kaart zijn gebracht.

De platte schijfhoren is in het plangebied aangetroffen. Op drie deellocaties in de teensloten langs de oostzijde van de Vlist is de platte schijfhoren aangetroffen. Op twee deellocaties daarvan worden tussen de adressen Bonrepas 16-18 en Bonrepas 11-12 geen werkzaamheden uitgevoerd en gaat geen leefgebied van de platte schijfhoren verloren. Op deellocatie 3, gelegen bij adres Bonrepas 4, wordt circa tien meter van de oever aangepast en voorzien van beschoeiing, waardoor het leefgebied verloren gaat en individuen opzettelijk worden verstoord. Gezien het verspreid voorkomen van de soort in het plangebied en haar jaarronde voortplantingscyclus is het, ondanks zorgvuldig handelen, onvermijdelijk dat bij de werkzaamheden individuen van de platte schijfhoren worden gedood of dat eieren worden vernield. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, lid 1, 2, 3, en 4, van de Wnb overtreden.

Waterspitsmuis

Er heeft onderzoek naar waterspitsmuis plaats gevonden volgens de IBN-methode, waarbij 'Heslinga-inloopvallen' in raaien van 100 meter zijn geplaatst. De raaien zijn geplaatst langs de oostzijde van de Vlist over een lengte van

circa 900 meter. Tevens is een teensloot onderzocht waar waterspitsmuizen zich op de kade kunnen begeven of waar de werkzaamheden aan beide zijdes van de dijk uitgevoerd gaan worden. Per raai zijn op tien plaatsen met een onderlinge afstand van circa tien meter uit elkaar twee vallen geplaatst om de trefkans van waterspitsmuis te vergroten. Er zijn vier raaien in het plangebied uitgezet met in totaal 80 vallen. De inloopvallen zijn dicht langs de oever, in structuurrijke delen, geplaatst en zoveel mogelijk verspreid over de lengte van het onderzoeksgebied. Het onderzoek heeft plaats gevonden in de optimale periode in het najaar (oktober), waarbij de populatiedichtheid van muizen het grootst is. De inloopvallen zijn gedurende drie prebait-nachten en drie vangnachten ingezet (NDFP protocol 17.001, Zoogdiervereniging²). In de prebait-periode wordt het valmechanisme open, maar nog niet op scherp gezet, zodat er een gewenning optreedt. Na het open zetten en op scherp stellen zijn de inloopvallen elke avond en ochtend gecontroleerd met een tussenperiode van twaalf uur. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest en voldoende aannemelijk gemaakt is dat de functies van het plangebied voor de waterspitsmuis in kaart zijn gebracht.

De waterspitsmuis is in het plangebied aangetroffen. Langs de zuidzijde van een teensloot aan de oostzijde van de Vlist, ter hoogte van Haastrecht, is een waterspitsmuis gevangen. Langs begroeide oeverzones van watergangen worden enkele holen gebruikt als vaste verblijfplaats. Hierdoor is het leefgebied van de waterspitsmuis langgerekt en evenwijdig lopend aan de oever. Het ophogen van de kering betreft enkel de kruin en heeft geen invloed op de oeverzijde. De verwachting is dat de waterspitsmuis incidenteel aanwezig is op de kruin van de kering, maar de kering zelf geen essentieel onderdeel vormt als leefgebied van deze soort. De kruin bestaat uit grasland met een vrij harde en egale ondergrond, waardoor deze minder geschikt wordt geacht als essentieel leefgebied. Met de geplande werkzaamheden wordt het leefgebied en verblijfplaatsen mogelijk aangetast en dienen individuen weg te worden gevangen om verwonding of doding van de waterspitsmuis te voorkomen. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.10, lid a en b, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de heikikker, de platte schijfhoren en de waterspitsmuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan - Kadeverbetering Vlistkade en Grote Kerkvliet-kade' van juni 2021 en de aanvullende informatie die is verkregen op 2 mei en 8 juni 2022. Deze maatregelen zien onder andere op het minder geschikt maken van de kering in de minst kwetsbare periode van de heikikker en waterspitsmuis en het treffen van mitigerende maatregelen, waaronder het zoveel mogelijk voorkomen van verwonding, doding van de platte schijfhoren en vernieling van de eieren van de platte schijfhoren. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de heikikker, de platte schijfhoren en de waterspitsmuis.

Staat van instandhouding

Heikikker

Als gevolg van de werkzaamheden gaat zomer- en winterhabitat van de heikikker mogelijk tijdelijk verloren. In het noordelijke deel van de Vlist bestaat de werkzaamheden uit het ophogen van de kruin van de kering en het inzaaien van gras. Er worden geen werkzaamheden aan de oeverzijde van de kering verricht. In deze oeverzone bevinden zich holenstelsels van muizen welke gebruikt kunnen worden als overwinteringshabitat door de heikikker. Rondom het plangebied is voldoende geschikt alternatief zomer- en winterhabitat aanwezig. Een deel van het traject valt onder het beheer van Zuid-Hollands Landschap. Dit deel wordt jaarrond extensief begraasd en slechts één keer gemaaid in juli, waardoor een hogere vegetatie zich kan ontwikkelen tegen het einde van de zomer. Hierdoor is voldoende geschikt zomer- en winterhabitat aanwezig. In het aangrenzende natuurgebied 'Dove Gat', ten oosten van het plangebied, is geschikt alternatief leefgebied van de heikikker aanwezig.

² <https://www.ndff.nl/wp-content/uploads/2015/12/17.001-Onderzoek-naar-de-verspreiding-van-noordse-woelmuis-en-waterspitsmuis-met-behulp-van-inloopvallen.pdf>
01013100-00042089

De werkzaamheden in het noordelijke deel langs de Vlist worden uitgevoerd vanaf 15 augustus en voor 1 oktober 2022 en vinden plaats in de minst kwetsbare periode van de heikikker, die loopt van 15 juli tot 1 oktober. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 10. Ter voorkoming dat individuen gewond raken of gedood worden, wordt uiterlijk één week voor de start van de werkzaamheden de vegetatie op de kering kort gemaaid om de kering ongeschikter te maken voor de heikikkers. Het maaien dient in één richting uitgevoerd te worden, zodat eventueel aanwezige individuen de tijd hebben om te kunnen vluchten, zoals opgenomen in voorschrift 8. Tijdens de maaiwerkzaamheden dient de deskundige voor de machine uit te lopen om aanwezige individuen met de hand te vangen en buiten de invloedssfeer van de maaimachine weer vrij te laten. Individuen mogen alleen worden vrijgelaten in het omliggende leefgebied, aan de oostzijde van de kering. De kruin van de kering betreft geen geschikt leefgebied voor de heikikker, maar incidentele aanwezigheid is niet uit te sluiten. Gezien de aantallen dusdanig laag zijn wordt aangegeven dat incidentele individuen met de hand kunnen worden weggevangen. Er is gekozen voor deze wijze van vangen ten opzichte van het inzetten van vangmiddelen en het plaatsen van amfibieënschermen. Een amfibieënscherm dient in de grond (circa 10 centimeter diep) ingegraven te worden over de gehele lengte van het traject langs de Vlist. Doordat de werkzaamheden op de kruin van de kering plaatsvinden, moet het scherm ingegraven worden aan de oostzijde van de kering, waar de oevers van de teensloten aanwezig zijn. Op deze oeverzijdes bevinden zich holtes die als winterhabitat fungeren voor de heikikker. Het plaatsen van een amfibieënscherm in deze oeverzone zal meer leiden tot aantasting van het leefgebied van de heikikker. In dit geval gaan wij akkoord met het afvangen van individuen met de hand. Het gebruik van vangmiddelen en amfibieënschermen is dan ook niet toegestaan. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 11. Om het risico in te perken op het overbrengen van amfibieziekten, waaronder chytridiomycose en het ranavirus dient het 'Desinfectie protocol veldwerk' van Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON) toegepast te worden. Dit houdt in dat al het materiaal, zoals handschoenen en laarzen voor- en achteraf ontsmet moeten worden. Dit hebben wij vastgelegd in voorschrift 9. Met deze aanvullende voorschriften wordt voorkomen dat individuen van de heikikker worden verwond of gedood.

Indien het gras sneller groeit (circa tien centimeter) in de tussens het ongeschikt maken en de werkzaamheden wordt de kering een extra keer gemaaid. Hierbij dient eveneens de deskundige voor de machine uit te lopen om aanwezige individuen weg te vangen en vrij te laten buiten de invloedssfeer van de maaiwerkzaamheden. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 12.

De heikikker komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Haastrecht. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de heikikker in de directe omgeving aanwezig blijft.

Platte schijfhoorn

Als gevolg van de werkzaamheden in de teensloot op deellocatie 3, gelegen aan de Bonrepas 4, gaat het leefgebied van de platte schijfhoorn mogelijk tijdelijk verloren. De platte schijfhoren is voornamelijk aangetroffen in de rijke onderwatervegetatie die groeit vanuit het bredere deel van deze teensloot. De werkzaamheden worden alleen uitgevoerd aan de steile oeverkant van de zuidzijde van de teensloot. Over een lengte van circa tien meter worden houten palen circa 5 tot 30 centimeter uit de oever in de bodem gedrukt. De palen worden aan de zijde van de Vlistdijk afgewerkt met beschoeiing, waarna het afgezette deel van de oever wordt opgevuld met zand en klei. De onderwatervegetatie in het middendeel van de teensloot wordt niet of nauwelijks aangetast tijdens de werkzaamheden. De werkzaamheden dienen in één richting uit gevoerd te worden, waarbij de deskundige de oever- en onderwatervegetatie tussen de oever en de palen weg dient te trekken met een hark. Er wordt aangegeven dat aanwezige oever- en onderwatervegetatie niet uit het water hoeft te worden gehaald. Het is daardoor dan ook niet toegestaan om de oever- en onderwatervegetatie uit het water te halen en te verplaatsen naar een andere locatie. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 17. De werkzaamheden dienen in de periode van 1 september en 15 maart te worden uitgevoerd. In deze periode bevindt de platte schijfhoorn zich teruggetrokken op de bodem en is het groeiseizoen van de oever- en onderwatervegetatie voorbij. Er is aangegeven dat de

werkzaamheden met voorkeur voor de maand november worden uitgevoerd. Het voorgaande is opgenomen in voorschrift 16. Door het toepassen van deze maatregelen wordt zoveel mogelijk voorkomen dat eventueel aanwezige dieren alsnog worden verwond of gedood. Na de werkzaamheden blijft de teensloot geschikt als leefgebied voor de platte schijfhoren.

De verwachting is dat de platte schijfhoren algemeen voorkomt in de geschikte vegetatierijke watergangen in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen het Utrecht-Hollandse veenweidegebied. Door de voorgenomen maatregelen, de periode waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de platte schijfhoren in de directe omgeving aanwezig blijft.

Waterspitsmuis

Als gevolg van de werkzaamheden gaat leefgebied van de waterspitsmuis mogelijk verloren. In het plangebied waar de waterspitsmuis aanwezig is, wordt de kering enkele centimeters opgehoogd en ingezaaid met gras. Er worden geen werkzaamheden verricht aan de aangrenzende oevers. De waterspitsmuis komt voornamelijk in het aangrenzende natuurgebied voor, waar voldoende geschikt alternatief leefgebied aanwezig is. Omdat de kruin van de kering geen essentieel leefgebied betreft en voldoende alternatief leefgebied aanwezig is worden geen alternatieve voorzieningen getroffen. De waterspitsmuis leeft in ruig begroeide oeverzones, is langgerekt en loopt evenwijdig aan een oever.

De werkzaamheden in het noordelijke deel van de Vlistkade worden uitgevoerd vanaf 15 augustus en voor 1 oktober 2022. Dit valt in de kwetsbare voorplantingsperiode van de waterspitsmuis, die loopt van april tot en met september. De piek van de voortplantingsperiode loopt echter van april tot en met augustus. Daarnaast is de verwachting dat de waterspitsmuis zich voornamelijk in de oeverzones bevindt en incidenteel voorkomt op de kruin van de kering. Daarom achten wij in dit geval dat de bovengenoemde periode geschikt is om deze werkzaamheden uit te voeren. Ter voorkoming dat individuen gewond raken of gedood worden, wordt uiterlijk één week voor de start van de werkzaamheden, de vegetatie op de kering kort gemaaid om de kering ongeschikter te maken voor de waterspitsmuis. De werkzaamheden dienen in één richting uitgevoerd te worden, zodat eventueel aanwezige individuen de tijd hebben om te kunnen vluchten. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 8. Tijdens de maaiwerkzaamheden dient de deskundige voor de machine uit te lopen om aanwezige individuen met de hand te vangen en buiten de invloedsfeer van de maaimachine aan de oostzijde van de kering weer vrij te laten. Individuen van waterspitsmuis mogen alleen worden vrijgelaten in het omliggende leefgebied, aan de oostzijde van de kering. De kruin van de kering betreft geen geschikt leefgebied voor de waterspitsmuis, maar incidentele aanwezigheid is niet uit te sluiten, waardoor wordt aangegeven dat incidentele individuen met de hand kunnen worden weggevangen. Het gebruik van vangmiddelen is daarom dan ook niet toegestaan. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 14. Indien het gras sneller groeit (circa tien centimeter) in de tussenperiode wordt de kering een extra keer gemaaid. Hierbij dient eveneens de deskundige voor de machine uit te lopen om aanwezige individuen weg te vangen en vrij te laten buiten de invloedsfeer van de maaiwerkzaamheden. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 15.

De waterspitsmuis komt met name voor in het aangrenzende natuurgebied 'Dove Gat, waar voldoende geschikt leefgebied aanwezig is. In de zomerperiode kan de waterspitsmuis meer zwervend voorkomen op diverse locaties in de omgeving van Haastrecht. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de waterspitsmuis in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden aan de waterkeringen en teensloten niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de heikikker, waterspitsmuis en platte schijfhoorn.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met begrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (hierna: HDSR) is voornemens werkzaamheden uit te voeren aan de waterkeringen langs de Vlist in de gemeente Krimpenerwaard. Op basis van de Waterverordening HDSR 2009³ (en het bijbehorende Uitvoeringsbesluit) is HDSR verplicht om uiterlijk in 2020 de regionale waterkeringen te laten voldoen aan de veiligheidseisen. In 2013 zijn alle regionale keringen binnen het beheergebied van HDSR getoetst. Uit de toetsing van de waterveiligheid is gebleken dat meerdere kadevlakken langs de Vlistkade Oost niet meer voldoen aan de vigerende veiligheidseisen en nader getoetst dienen te worden. Voor een zestal kadevlakken langs de Vlistkade Oost, kadevak 340A tot en met E, is een gedetailleerde toetsing uitgevoerd door Grontmij Nederland B.V. in 2014. Hieruit is gebleken dat een deel van deze kadevlakken niet voldoet aan de vereiste leggerhoogte, waarbij het hoogtetekort tot maximaal 30 centimeter opgehoogd dient te worden. De teensloten binnenwaarts scoren op stabiliteit onvoldoende, omdat de taludhellingen te steil zijn. Deze mogen niet steiler zijn dan 1 op 1,5 in verband met beheerwerkzaamheden aan het binnentalud, zoals maaibeheer. Om in de toekomst voldoende veiligheid te bieden aan een groot aantal woningen en boerderijen gelegen langs de Vlist dient de kruin van de kering opgehoogd te worden en de binnentaluds van de teensloten te verflauwen. Hierdoor is in de toekomst het mogelijk om de kering te verhogen als gevolg van autonome bodemdaling en/of inklinking. Naast de waterveiligheid leidt het verbreden van de berm tot een verbetering in de verkeersveiligheid.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met begrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de heikikker, de platte schijfhoren en de waterspitsmuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatie specifiek, omdat waterkeringen betreft die op basis van de resultaten uit de toetsingen voor de waterveiligheid niet meer voldoen. Dit betreffen specifieke locaties waar de kering te laag, de binnentalud te steil of de teensloot te diep is, waardoor de stabiliteit in het gedrang komt. Het is niet mogelijk om een stalen damwand aan het buitentalud aan te brengen, gezien het aanbrengen van een dijkstabilisator nog niet bewezen effectief is. Daarnaast dient deze damwand over de gehele lengte aangebracht te worden om voldoende te kunnen voorzien in stabilisatie. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de soorten te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van de heikikker en platte schijfhoren en buiten de piek van de voortplantingsperiode van de waterspitsmuis en er worden maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te voorkomen.

³ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR72383>
01013100-00042089

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen werkwijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de heikikker, de platte schijfhoren en de waterspitsmuis zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Krimpenerwaard bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid van de Wnb worden verleend.